

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratov: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Negotovost vojnega položaja

Še vedno znaki za napad

Neprestani zračni napadi

Zračni napadi Nemčije na Anglijo so se znatno stopnjevali v času od 6. do 12. avgusta. Dne 15. avgusta so dosegli višek, so podnevi 17. avgusta povsem prenehali in se nadaljujejo od 18. avgusta z vso silovitostjo.

Iz Londona priznavajo, da postajajo zračni napadi na Anglijo ostrejši po obsegu in učinkih. Škoda na civilnih zgradbah še ni bila tolikšna, kakor je zdaj.

Nemški bombniki spuščajo na londonska predmestja bombe iz višin nad 7000 m. Posamezna letala se že upajo v strmoglavem poletu spustiti v žaru vzplamtelih raket naravnost na določene cilje angleške prestolnice, na katere mečejo bombe, ki povzročajo silne eksplozije, požare in zbeganost prebivalstva.

Daljnostrelno topništvo

V dnevne nemške letalske napade sta poslegla v minulem tednu dva nova dogodka. Nemci so začeli obstreljevati s svojih belgijskih in francoskih oporišč z dalekonosnimi topovi predvsem londonsko pristanišče Dover in še nekatera druga ob angleški južni obali. Splošna sodba je, da se mora to topništvo smatrati kot orožje, ki naj služi pripravi za izkrcaje nemških čet v Angliji. Najnovejši nemški dalekostrelni topovi nesejo preko sto kilometrov. Vsaka granata tehta približno eno tona. Točne številke so seve vojaška tajnost. Nemški daljnostrelni topovi bodo lahko streljali globoko v notranjost Anglije. Z rtiča Gris Neza na francoski obali bi morali padati granate teh topov v bližino Londona.

Obstreljevanje Doverja po nemškem daljnostrelnem topništvu je povzročilo v mestu dokajšnjo zmedo. Ljudje, ki jih v mestu ne zadržujejo nujni posli, so se izselili. Odšli so tudi številni ljudje iz okolice Dovra v notranjost Anglije. Ko se je pričelo to izseljevanje, sta bila protiletalska zaščita in policija že marljivo na delo, da odstranita posledice obstreljevanja. Protiletalska zaščita je pospravljala ruševine, ki so jih povzročile granate nemške »debele Berte«.

Razen izselitve večjega števila prebivalstva nudi življenje v mestu še zmerom običajno sliko. Vsi ljudje, s katerimi je imel priliko govoriti zastopnik poročevalske agencije United Press, so se izrazili, da bi jim bili zračni napadi sicer ljubši od artilerijskega ognja, a da ne bo težko vzdržati, ako ne pride še kaj hujšega.

Na omenjene nemške dalekosežne topovske pozdrave so odgovorili Angleži prvič 23. avgusta. Ta dan so se oglašili angleški daleč noseči topovi in so obstreljevali nemško topništvo preko Rokavskega preliva na francoski obali. S tem so dokazali, da razpolaga tudi Anglija z enakim artilerijskim orožjem kakor Nemčija.

Hitler v glavnem stanu

Druga novost minulega tedna je poročilo vodilnega italijanskega lista, ki je objavil dne

24. avgusta vest, da je nemški kancler Hitler 23. avgusta popoldne v spremstvu maršala Brauchitscha in generala von Keitla odpotoval v glavni stan na zahodnem bojišču. Njegovo potovanje na zahodno bojišče spravlja rimske krogi v zvezo z velikimi pokreti nemške vojske, o katerih se ne dajejo podrobnosti.

Dolgotrajna vojna na vidiku

Kdo bo bolj prizadet v bodočnosti?

Najbrž je dosedanja trdovratna angleška obramba v zraku prepričala Nemčijo, da bo vojna za zavojevanje angleškega otoka težavna in dolgotrajna. Medsebojna opustošenja industrijskih naprav so znatna.

Za Anglijo ni ugodno, ker so se približala nemška letalska oporišča z zasedbo holandske, belgijske in francoske obale angleškim ciljem v notranjosti dežele. Za Nemce pa tudi ni posebno rožnato, da je težišče njihove industrije v Porenju najbližje za angleške žračne napade. Ranljivost na obeh straneh je podana. Kdo je in še bo bolj prizadet po dnevnem bombardiranju, bo pokazala bodočnost. Dolžina nočnih letalskih poletov se veča s porastom noči. Angleži so se upali z letali že do Berlina, Leipziga, Weimarja, Augsburga in Monakovega.

Nemške mine krog Anglije

Zadnjič smo poročali, da je proglasila Nemčija popolno zaporo ali blokado Anglije. Nemčija zapira in skuša odrezati angleški otok od dovoza po morju z minami, katere spuščajo nemška letala v morje krog Anglije. Najbrž hoče nemško vrhovno vodstvo s pomorsko minko zaporo v doglednem času angleški otok izstradati in ga prisiliti k predaji.

Angleži žrtvujejo vse

Že ob izbruhu te vojne je napovedal tedanji angleški ministrski predsednik Chamberlain, da bodo trajali boji več let. V praksi pa so bili zavezniki v začetku vojne v tem smislu na delu, kakor da bi računali s kratkotrajno vojno. Neprestano so zavlačevali, da bi bili dali ameriškim industrijalcem zahtevana finančna jamstva, da bi bili ti svoje tovarne pretvorili v oboroževalne delavnice. Danes je v tem oziru povsem drugače. Angleži se ne ustrašijo nobenih žrtev, da bi čimprej pripravili celotno industrijo v Združenih ameriških državah do tega, da bi se prelevila v vojno proizvodnjo. Vedno čitamo o ogromnih angleških naročilih glede tankov in letal. Te nabave se bodo dale uresničiti šele tekom več mesecev in deloma komaj v par letih. Omenjena naročila govori o odločno za dolgotrajnost vojne.

Otoke za poostritev blokade

V smislu dolgega trajanja vojne je vedno tesnejša naslonitev in spojitve Anglije z Ameriko. Angleži so pripravljani, da bi si osigurali naklonjenost Združenih držav, dati Ame-

Težek odgovor na glavno vprašanje

So neprestani napadi nemških letal na Anglijo, obstreljevanje angleške južne obale iz daljnostrelnih nemških topov in preselitev Hitlerja v glavni stan na zapadu znaki za glavni napad Nemcev na angleški otok? Le malo osebnosti je v Nemčiji, ki bi nam znale odgovoriti na to vprašanje.

*

riki v najem nekatere otoke samo za to, da bi dobili od njih tolikanj potrebno število ladij (rušilcev), s katerimi bi lahko še bolj poostriili blokado napram Nemčiji in Italiji.

Nemčija in Italija računata z dolgotrajnostjo

Ne samo v Angliji, ampak tudi v Nemčiji in Italiji se množijo znaki, ki obetajo dolgotrajno vojno. Nemško in italijansko časopisje ne piše več o hitrem porazu Anglije, ampak o trdih, težavnih in dolgotrajnih bojih, katere je še pričakovati.

Nemčija zastavlja vse svoje moči, da bi se ne skuhal na Balkanu kak spopad, ker računa s tem, da bo še morala dolgo zastavljati vse svoje vojne sile v bojih z Anglijo.

Italija vodi vojno proti angleškim kolonijam v Afriki po načrtu, iz katerega se da sklepati, da se bo vojna zavlekla. Čisto sigurno bi se Italijani ne zaganjali s tako srditostjo v angleške kolonijalne armade iz zraka in na suhem, ako bi upali, da bo materna dežela Anglije kmalu na tleh in ji bodo kot strti in premagani pobrali od kolonij, kolikor bi jim šlo v njihov račun.

Res je, da se je z izločitvijo Francije iz vojne znatno poboljšal položaj Italije v Afriki. Razumljivo je tudi veliko veselje Italije, ker se je tako naglo polastila v vzhodni Afriki angleške Somalije. Pri vsem tem pa zahtevajo ti italijanski pokreti v Afriki velike žrtve, katerih Italija nikakor ne bi doprinesla, ako bi lahko računala, da ji bo padla hitro angleška Afrika kot zrelo zlato jačilo v naročje.

Vedno slabši položaj nevtralecev

Skraja bliskovita vojna grozi, da bo razjedala in uničevala Evropo še dolgo. To dejstvo pa ne pomenja vojne samo za one, kateri se je udeležujejo z orožjem v roki, ampak je tudi slab izgled za nevtralece. Z zavlačevanjem vojne odločitve se slabša od meseca do meseca položaj nevtralnih držav radi vedno bolj kopnečih zalog surovin, živin in drugih življenjskih potrebščin.

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
obilnost bodi naša last!

France Prešeren, »Zdravljica«.